

ἐξακριβώσωμεν ὅλας τὰς θέσεις, ἐν αἷς ἐστρατοπέδευσαν κατὰ τὸ πολυχρόνιον τοῦτο διάστημα.

Τὸ ὄρος Σινὰ κατεστάθη τὸ σημαντικώτερον ἀπ' ὅλα τὰ ὄρη τοῦ κόσμου, διότι ἐκεῖ ἐφανερώθη ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ, καὶ αἱ δέκα ἐντολαὶ ἐλαλήθησαν θαυμασιῶς εἰς ἐπήκοον ὄλου τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.

(3) Η ΕΥΔΑΙΜΩΝ ΑΡΑΒΙΑ.

᾽Ωνομάσθη οὕτω πιθανῶς διὰ τὴν εὐκαρτίαν καὶ τὴν ποιικιλίαν τῶν προϊόντων της. Μεταξὺ δὲ τούτων ἦσαν καὶ εἶναι ἀκόμη σίτος, κριθή, ὄρυζιον, λεμόνια, κίτρα, πορτογάλλια, ρόδια, σῦκα, σταφύλια, καὶ πολλῶν εἰδῶν ἀρώματα.

Ἰπὸ δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἀραβίας ὠνομάζετο καὶ Αἰθιοπία*, Ἀριθ. ιβ'. γ', Β'. Παρ. κá. ιβ, Ἀμβ. γ'. 7. Τὴν σήμερον ὠνομάζεται Ἰέμεν.

Ἡ Εὐδαίμων Ἀραβία ἔκατοικεῖτο ἀπὸ ἀπογόνους καὶ τοῦ Σῆμ καὶ τοῦ Χάμ. Γεν. ι. 7, 26-28. Ὁ Σαβὰ ἢ Σαβεὺ, υἱὸς τοῦ Ἰεχτάν, (ἐδ. 27,) πιθανῶς ἦτο πρόγονος τοῦ λαοῦ, ἐπὶ τὸν ὅποιον ἐβασίλευεν ἡ βασίλισσα, ἣτις ἐπισκέφθη τὸν Σολομῶντα.

Ἡ Σαναά, πρωτεύουσα τῆς Ἰέμεν, ὠνομάζετο καὶ εἰς τὴν ἕκτην ἀκόμη ἑκατονταετηρίδα Οὐζάλ, καὶ, κατὰ τὴν γενικὴν γνώμην τῶν Ἀράβων, ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Οὐζάλ (ἦτοι Αἰζήλ), Γεν. ι. 27.

Ἡ. Ρ**

ΠΕΡΙ ΟΡΓΗΣ.

ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ ὁ φιλόσοφος ἐξήγησε τὴν ἀδειαν τοῦ ν' ἀπέληθ ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Αὐγούστου, ἐπειδὴ ἦτο γηραλέος. Λαβὼν αὐτὴν, καὶ ἀποκαιρετῶν ἐνῶ ἄφινε τὴν αὐλήν, εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλοις, «Καίσαρ, ὅταν ὀργίζῃσαι, ἐνθυμοῦ νὰ μὴ λέγγῃς μήτε νὰ πράττῃς τι, πρὶν ἀπαγγεῖλῃς τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα τοῦ Ἀλφραβήτου.» Διὰ τοῦτο ὁ Καίσαρ, λαβὼν τὴν χειρὰ του, «Μὲ εἶσαι ἀκόμη ἀναγκασίος,» εἶπε, καὶ τὸν ἐβάσταξεν ἀκόμη ἕντος. Τὸν κανόνα τοῦτον διεψήμισαν οἱ παλαιοὶ ὡς σοφώτατον.

Ὅπου πολλὴ ὀργή, ἐκεῖ καὶ κρυφὴ τὴν υπερηφάνια βασιλεύει, ἣτις ἐξάπτεται, ὡς ἡ πυριτίς, ὑπὸ παντὸς σπινθήρος ἐγγίζοντος αὐτῆν. Μολοντί ἡ φυσικὴ κλίσις ἐνίοτε μᾶς παρακινεῖ, γενικῶς εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ συνεχὴς καὶ μετὰ πάθους ἀγανάκτησις ἀναθρῦει ἐκ τῆς υπερηφανίας· διότι ἡ υπερηφάνια καὶ ἡ ὀργή εἶναι συνδεδεμένα, ὡς ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ πραότης.

Περὶ τῶν ὕβρεων, αἵτινες τὸσον διερεθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους, ἔκαμεν ὁ Μάρκος Ἀντωνίνος ὀρθὴν τινὰ παρατήρησιν— «Φέρεται τις κακῶς πρὸς με;—Γέ ἐκ τούτου; Ἡ πράξις εἶναι ἰδία του, ὡς καὶ ἡ θέλησις ἣτις τὸν παρακινεῖ· ὅθεν ἄς στοχασθῆ αὐτός. Τὸ παιῖσμα καὶ ἡ ὕβρις εἶναι ἰδία του, καὶ ὄχι ἰδία μου. Ἐγὼ εὐρίσκομαι εἰς τὴν προσδιορισθεῖσάν μοι θέσιν, καὶ ἐκπληρῶ τὰ καθήκοντά μου.»

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Οἱ Ἕλληνας, περὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν ὑπετάχθησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἦσαν καὶ πλούσιοι καὶ πολυάνθρωποι. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχεν ἐκβάλλειν εἰς κυκλοφορίαν θησαυρούς, ἐπισωρευθέντας ἐν διαστήματι πολλῶν ἑκατονταετηρίδων· ὁ δὲ διαμελισμὸς τῆς αὐτοκρατορίας του ἐμπόδισε τὴν ἀπογύμνωσιν πολ-

λῶν χωρῶν εἰς πλουτισμὸν μιᾶς μόνης βασιλευούσης. Ἐνεκα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πρωτευουσῶν καὶ ἀνεξαρτήτων πόλεων ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κόσμῳ ἐκυκλοφόρουσαν τὰ χρήματα, καὶ ἤκμαζε τὸ ἐμπόριον, καὶ ἠῤῥεαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος, ὡς πάσης ἄλλης γῶρας, πιθανὸν ὅτι παραπολύ διεφερεν εἰς διαφόρους περιόδους· καὶ οὐδ' ἡ ἀναλογία τῶν δούλων πρὸς τοὺς ἐλευθέρους κατοίκους διέμενέ ποτε ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπαραλλάκτως ἢ αὐτῆ. Ἄλλ' αἱ γνώσεις μας περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰς διαφόρους ἐποχὰς εἶναι τὸσον ἀτελεῖς, ὥστε διόλου ἀδύνατον ἦθελεν εἶσθαι νὰ προσδιορίσωμεν εἰς ποῖαν ἐποχὴν τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἦτο πολυανθρωπότερον. Ἡ αὐτοκρατορία τῶν Ἑλλήνων ἦτο μᾶλλον ἐκτεταμένη εἰς τὸ διάστημα τῆς ἑκατονταετηρίδος, ἣτις παρῆλθεν ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἀλλ' ἐκ τούτου μόνου δὲν δύναμεθα ἀσφαλές τι νὰ συμπεράνωμεν περὶ τοῦ ποῖον λόγον εἶχεν ἢ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν πληθὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους πρὸς τὴν πληθὺν τῆς ἐφεξῆς ἑκατονταετηρίδος.

Πόσον δὲ εἶναι σφαλερὰ οἰαδῆποτε συμπεράσματα περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἀρχαίων χρόνων, συναγόμενα ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους, γίνεται δῆλον ὅταν στοχασθῶμεν τὴν ταχεῖαν αὐξήσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Εὐρώπης, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Γιββῶνος, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐπὶ Κλαυδίου ἦτον ἑκατὸν εἰκοσι ἑκατομμύρια· τῆς δὲ νεωτέρας Εὐρώπης, καθ' ὃν χρόνον ἔγραφε (1776), ἑκατὸν ἑπτὰ ἑκατομμύρια. Ἐβδομήκοντα ἔτη δὲν παρῆλθον ἀκόμη, καὶ ὅμως αἱ ἀπαριθμούμεναι ὑπ' αὐτοῦ γῶραι περιέχουσιν ὑπὲρ τὰ διακόσια δέκα ἑκατομμύρια. Ἡ διαφορὰ, ἢ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς συμβάσσει εἰς τὸν πληθυσμὸν τῶν Ἰουδαίων, ἰκανῶς ἐξηγεῖ εἰς ποῖας μεταβολὰς ὑπόκειται πάντοτε λαὸς ἀπεξενωμένος τῆς πατρίδος του, ὡς ἦτο, μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, μέγα μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Οἱ Ἰουδαῖοι πολλάκις ἦσαν ὀλιγώτεροι—πολλάκις δὲ ἴσως καὶ πολυαριθμότεροι—παρ' ὅσον εἶναι τὴν σήμερον· καὶ ὅμως φαίνονται τάνῦν οὐχ ἦττον πολυπληθεῖς ἢ ἐπὶ Σολομῶντος,*

* Ἡ ἀπογραφή τοῦ Δαβὶδ (Β'. Βασίλ. κδ'. 9) δεικνύει ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν τότε περὶ τὰ πέντε ἑκατομμύρια. Τὰ ἀμέτρα πλοῦτη τοῦ Σολομῶντος, ὅστις πρέπει νὰ εἶχεν ἐτήσιον εἰσόδημα περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια Λιτρῶν Στερλινῶν, (220,000,000 γροσίων), καὶ ὁ παρὼν πληθυσμὸς τῆς Μελιτίας, ὅστις εἶναι κατ' ἀναλογίαν μεγαλύτερος, καθιστᾷσι τοῦτο οὐδ' ἀπίθανον οὐδ' ἀπίστευτον. Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν πολυπληθέστατοι, καὶ μακρὰν διεσκορπισμένοι, καὶ εἶχον ἤδη ἀπολέσει τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν, Πράξ. β'. 9. Οἱ Ἕλληνας εἶδειξαν πάντοτε ἰσχυρότερον προσκόλλησιν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν διαλέκτον.

* Τὸ ὄνομα τοῦτο ὄχι μόνον δὲν ἦτο, καθὼς σήμερον, περιωρισμένον εἰς μέρος τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλ' ἐξετείνετο ἕως καὶ εἰς τὰ πλεῖστα τῆς Καπταίας Θαλάσσης μέρη, ὡς φαίνεται ἀπὸ Γεν. β'. 13.